

Kubek z widokami Warszawy, MHW 17661

Istnieje pewna grupa pamiątek, których użytkowy charakter jest jedynie pozorowany. Tak jest w przypadku pochodzącego z początków XX wieku kubeczek dekorowanego widokami Warszawy. Chociaż można było do niego wlać płyn, raczej tego nie robiono. Kubek traktowano jako ozdobę, pamiątkę z podróży. Jest to jeszcze bardziej widoczne w przypadku łyżeczek znajdujących się po lewej stronie kubka. Ich ozdobne czerpaczki miały cieszyć oko, przy ich kupnie raczej nikt nie zakładał, że będzie nimi nasypywał cukier. Dekoracyjny charakter mają również znajdujące się obok talerze. Ciążenie suvenirów ku formom pseudoużytkowym jest widoczne do dnia dzisiejszego. Wystarczy wejść do pobliskiego sklepiku z warszawskimi pamiątkami by się o tym przekonać. Wytwarzana jest również cała masa pamiątek, które służą celom praktycznym. W naszym gabinecie są to, np.: puderniczki, papierośnice, nożyki do papierów, puzderka.

Dzięki kubkowi można zapoznać się z kilkoma warszawskimi wycieczkowymi szlagierami z początku XX wieku. Miejskie atrakcje turystyczne wypełniają szczelnie jego metalowy płaszcz – panuje tutaj istne horror vacui. Wizerunki budynków i pomników walczą o uwagę z rozfalowanym neorokokowym ornamentem. Spośród strzępiastych kogucich grzebieni, małżowin i kwiatnych gałązek wyłaniają się opisy poszczególnych przedstawień. Bogactwo motywów może oszołomić, kompozycja nieco przytłoczyć. Kubeczek jest doskonałym przykładem suveniru naszpikowanego treścią i naiwnego w formie. Pamiątki, zwłaszcza wykonywane w masowych ilościach, nie należą raczej do ikon wzornictwa.

Metalowe kubki dekorowane lokalnymi atrakcjami były popularnymi suvenirami. W gabinecie pokazujemy kilka ich rodzajów. Różnią się one między sobą wielkością oraz materiałem. Widzimy kubek platerowany, cynowy oraz wykonany z mosiądzu. Ich powierzchnię pokrywają identyczne lub bardzo podobne przedstawienia i dekoracje. W zależności od zamożności turysty Warszawa oferowała podobny wyrób w różnej cenie. W tej kwestii nic się nie zmieniło od czasów powstania kubeczków, czyli od przeszło stu lat. Największy platerowany kubek jest niewątpliwie wykonany najstaranniej. Znamy jego wytwórcę – jest nim warszawska fabryka Frageta. Pozostałe kubki nie zostały oznakowane przez ich producentów.

O tym, że suweniry mogą być przedmiotami dobrej jakości możemy przekonać się patrząc na srebrny kubeczek z Syreną. Jednak na taką pamiątkę mogli pozwolić sobie ludzie zamożniejsi.